

Mitä lääninjako merkitsee?

»Uusi lääninjako» on nykyisin jokapäiväisenä puheenaiheena lehdistössämme. Niinpä Uusi Suomi otsikoi näillä sanoilla 11. 10. 1944 pääkirjoituksensa, jossa lausutaan mm., että »Sisäasiainministeriössä valmisteilla oleva ehdotus uudeksi lääninjaoksi — — tuntuu — — oikeaan osuneelta» ja että »nykyinen lääninjako on kieltämättä tarkistuksen tarpeessa». Hämeen lääninhallituksen sisäasiainministeriölle tämän ehdotuksen johdosta lähettämän kirjelmän selostuksessa, joka oli (kirjelmän sanoja käyttäen?) julkaistuna samassa lehdessä 22. 11. 1944, sanottiin, että eräin varauksin »täyttää lääninjako Hämeen läänin osalta hallinnon tarkoituksenmukaisuuden vaatimukset». Samassa selostuksessa toistuu myös sana lääninjakoutus. Sekä lääninjako että -jakoutus ovat syyskauden kuluessa vilahtaneet lukijan sil-

mien editse lukemattomia kertoja, ensiksi luullaksemme laajassa, asiaa valmistelleen elimen taholta annetussa selostuksessa, jonka lehdet julkaisivat lokakuun alkupäivinä, ja viimeksi, tätä kirjoitettaessa 25. 11. 1944, asiaa valmistelleen hallitussihteerin Paavo Lihtosen kirjoituksessa Suomen Kuvalehden 47. n:ossa (esim. »Päiväjärjestykseen tullut maan lääninjakoutuksen uudelleen järjestely antaa aiheen palauttaa mieleen aikaisemmat läänien järjestelyt maassamme», »Täten saatiin aikaan lääninjako, joka vieläkin on nykyisen lääninjakomme pohjana», »Tämä lääninjako noudatti yleensä vanhaa maakuntajakoutusta(!)» jne.), jossa yhteensä 32 esimerkin voimalla isketään lääninjako t. -jakoutus lukijan tajuntaan. Vain sattumalta olemme panneet merkille muodon, joka esiintyi Karjalain lauseessa »on he-

rännyt polttavana kysymys *lääninjoituksen uudistamisesta*» heti asian käsitte-
lyn alkuvaiheessa.

Oikeakielisyyden valvojat ovat kirjoit-
tamasta päästyään saaneet kirjoittaa yh-
dyssubstantiivien määräysosaan kuulu-
van objektiivisen genetiivin puolesta.
Kerran on tartuttava kynään genetiivin
tuomitsemiseksikin. Eihän ole kysymys
tämän tai tuon *läänin jakamisesta*, vaan
maamme jakamisesta lääneihin, s.o.
läänijaosta tai *-jaoituksesta*. Miltä, hyvät
herrat, kuuluisi puhe Suomen *hiippa-*
kunnanjaosta? Mitä olisi *luokanjako*, *sää-*
dynjako pro *luokka-* t. *säätyjako*?

Lääninjako pro *läänijako* ei ole
aivan tämänpäiväinen, sillä ainakin jo
1923 ilmestyneestä komiteanmietinnöstä
»Ylemmän asteen itsehallinto ja maan
jakaminen lääneihin ja maakuntiin» sen
tapaa (esim. s. 113; s. 114 muoto *läänin-*
jaoituksessa). Oikea asu *läänijako* on kui-
tenkin otettu jo 1899 ilmestyneeseen suu-
reen »Ruotsalais-Suomalaiseen Sanakir-
jaan», jonka Hahnsson, Kallio, Paasonen
ja Cannelin toimittivat, ja viimeksimai-
nitun sanakirjoissa se on esiintynyt
alusta alkaen.

M. R.